

Bude válka na Ukrajině zkázou pro Evropskou unii?

 polec24.cz/blog/bude-valka-na-ukrajine-zkazou-pro-evropskou-unii

9. 7. 2023

[blogKrise UKRAJINApolitika](#)

Bude válka na Ukrajině zkázou pro Evropskou unii?

9. července 2023

Michael von der Schulenburg

S ukončením rozdělení Evropy budeme usilovat o novou kvalitu našich bezpečnostních vztahů, přičemž budeme plně respektovat vzájemnou svobodu volby v tomto ohledu.

Bezpečnost je nedělitelná a bezpečnost každého zúčastněného státu je neoddělitelně spojena s bezpečností všech ostatních.

Proto se zavazujeme spolupracovat na posilování důvěry a bezpečnosti mezi námi a na podpoře kontroly zbrojení a odzbrojení.

(Pařížská charta pro novou Evropu, 21. listopadu 1990)

V Evropě opět vládne válečné šílenství. Blud, že bezpečnost zajišťují pouze zbraně, je mezi politiky, think-tanky a médii v celé Evropě opět na vrcholu sezóny. V Evropě se opět stalo přijatelným, že se na oltář

údajných rozhodujících bitev přinášejí lidské oběti. Jako bychom se z minulosti nepoučili, má se nyní ukrajinská protiofenzíva stát natolik rozhodující bitvou, že by měla přinést vojenské řešení toho, čeho jsme nemohli nebo nechtěli dosáhnout politicky. Přitom my Evropané ponecháváme budoucnost Ukrajiny a Evropy, a možná i celého světa, nepředvídatelnosti, zuřivosti a brutalitě bitevního pole. A to vše, ačkoli zůstává zcela nejasné, jaké “řešení” lze očekávat prostřednictvím současného zintenzivnění války, Evropě mír rozhodně nepřinese.

Tato válka se stále více stává válkou mezi Ruskem a NATO, přičemž rozhodující roli ve vojenských kalkulacích hrají jaderné zbraně. Nikdo nedokáže říci, kde by v takové “rozhodující bitvě” byly červené linie, za nimiž by mohlo dojít k jaderné eskalaci. Tím, že to ignorujeme a pokračujeme v totálním válečném úsilí, vystavujeme nejen sebe, ale celé lidstvo nevyčíslitelnému nebezpečí v konfliktu, který by mohl být vyřešen diplomaticky.

Navzdory všem těmto obrovským nebezpečím se zdá, že nalezení mírového řešení základního konfliktu, který válku vyvolal – plánované expanze NATO na Ukrajinu a do Gruzie – již není mezi politiky NATO, Ukrajiny a Ruska možné. To je děsivá politická nezodpovědnost, za kterou nemůžeme vinit pouze Ukrajinu, Rusko nebo Spojené státy. Značnou odpovědnost za katastrofu, která nyní postihla Evropu, nese také Evropská unie a její členské státy. Vzhledem k tomu, že se jedná o válku na evropské půdě a mezi evropskými zeměmi, nemůže EU jako největší společenství států na evropském kontinentu jen tak předstírat, že se na tom všem nepodílí. EU a její členové totiž nesou velkou vinu za to, že této válce nezabránili, že ji eskalovali a že odmítli řešení této války prostřednictvím jednání!

Sedmadvacet členů EU má mezi členy NATO většinu a mohli, nebo lépe řečeno měli využít svého vlivu, aby této válce zabránili a po jejím vypuknutí ji co nejrychleji ukončili. V konfliktu o rozšíření NATO na východ, který se rozhořel již v roce 1994, se EU měla ve vlastním

zájmu pokusit o zprostředkování mezi geopolitickými ambicemi USA rozšiřovat svou globální dominanci a obavami Ruska, že bude vojensky obklíčeno NATO a odříznuto od přístupu k Černému moři. Po vypuknutí války měla EU podpořit rusko-ukrajinská mírová jednání v březnu nebo dubnu 2022 a zúčastnit se istanbulského mírového summitu. Mohla tak ukončit válku měsíc po jejím začátku. EU však neudělala ani jedno, ani druhé.

Místo toho EU agresivně podporovala rozšiřování NATO na východ i své vlastní rozšiřování na východ. Politikům EU muselo být jasné, že s jejich podporou se Evropa dostala na cestu konfrontace, konfrontace, která nyní vedla k válce s Ruskem. Nejen ze strany Ruska, ale i ze strany západních politických osobností zaznělo mnoho varování, že by to mohlo vést k válce. EU se rozhodla je ignorovat. Nyní, po vypuknutí války, se EU nepodařilo situaci uklidnit. Naopak, po určitém váhání EU pokračuje ve vojenské eskalaci války, která dnes překonává i válku v USA. Několik zemí EU například označilo ukrajinské útoky na ruské území za legitimní, ačkoli USA se proti nim striktně postavily. A zatímco USA mají tendenci se držet zpátky v dodávkách takto sofistikovaných zbraňových systémů, jsou to právě země EU, které spolu se Spojeným královstvím dodávají nejmodernější tanky, válečné drony, rakety dlouhého doletu a uranovou municí. Je to také evropská koalice, která nyní plánuje poskytnout Ukrajině stíhačky F-16. Dokonce i Evropská komise se stala obchodníkem se zbraněmi; její mnohamiliardové nákupy munice pro Ukrajinu jsou paradoxně financovány prostřednictvím Evropského mírového fondu (EFF).

Hlavním zájmem EU by však měl být mír, nikoli válka. EU však nevypracovala vlastní mírový návrh ani nepodnikla žádnou diplomatickou mírovou iniciativu a nadále se rozhodně staví proti jakémukoli okamžitému příměří. EU nadále trvá na maximálních požadavcích Zelenského mírového plánu: Rusko musí být nejprve vojensky poraženo a před jednáním musí být znovu dobyté celé ukrajinské území. Tímto nekompromisním postojem zůstává EU ve

světě osamocena. Žádná z hlavních světových regionálních organizací, ať už jde o skupinu G20, země BRICS, státy Střední Asie, Šanghajskou organizaci pro spolupráci, ASEAN, Africkou unii, OIC nebo CELAC, takový požadavek nepodporuje. Dokonce i Spojené státy jsou stále skeptičtější a sílí hlasy vlivných amerických politiků, kteří se vyslovují pro vyjednání míru s Ruskem a ukončení války.

Tato cesta konfrontace a eskalace, kterou se vydala EU, nebyla v žádném případě předurčena nebo dokonce nevyhnutelná. V roce 1990, pouhý rok po skončení studené války, se všechny evropské státy, stejně jako USA a Kanada, v "Pařížské chartě pro novou Evropu" slavnostně zavázaly vybudovat společnou mírovou Evropu rozprostírající se od Pacifiku až po pobřeží Atlantiku, včetně Ruska, Evropu, která bude prosta válek a vojenských bloků. Podle Charty by nyní měla být bezpečnost každého státu v Evropě považována za neoddělitelnou od bezpečnosti všech ostatních států a každý vzniklý konflikt by měl být řešen mírovou cestou v souladu s Chartou OSN. Jinými slovy, trvalý mír v Evropě bylo možné vytvořit pouze společnými silami, a nikoliv proti sobě. S úlohou NATO se nepočítalo; v Pařížské chartě nebylo NATO ani jednou zmíněno.

A přesto EU brzy opustila Pařížskou chartu pro novou Evropu a rozhodla se pro Evropu ovládanou NATO, vojenskou aliancí z dob studené války. Taková drastická změna orientace nebyla v zájmu Evropy. Skutečnost, že EU jednala pod tlakem USA a některých východoevropských států, by neměla být omluvou, neboť Charta by byla obrovskou výhodou pro celou Evropu, včetně členských států EU. Nabízela novou mírovou celoevropskou perspektivu kontinentu, který si prošel dvěma světovými válkami a studenou válkou. Vysvobodila Evropu ze svěrací kazajky železné opony a neustálé hrozby jaderné války, která nad ní visela. Poprvé od vypuknutí první světové války zavládl v Evropě skutečný mír. Již neexistovalo žádné vojenské nebezpečí, které by ospravedlňovalo intenzivně sledované rozšiřování NATO. V té době se Rusko po rozpadu Sovětského

svazu propadlo do vnitřního chaosu a Čína se ještě nestala globálním hráčem, a to ani ekonomicky, ani vojensky. Byl to právě postup NATO k ruským hranicím, který vyvolal ruskou vojenskou odvetu, nikoli naopak.

Členské státy EU měly vědět lépe a vyhnout se válce na Ukrajině. Již za první a druhé světové války měla kontrola území, které dnes tvoří Ukrajinu, velký strategický význam pro Rusko (Sovětský svaz) i německou císařsko-nacistickou říši, což vedlo k jednomu z nejzuřivějších vojenských bojů v těchto válkách. Nedávno objevené ostatky vojáků německého wehrmachtu nalezené v dnes již vyschlém korytě řeky Dněpr jsou svědectvím těchto strašlivě krvavých “rozhodujících bitev”. Opakuje se historie?

Tehdy, stejně jako nyní, každá strana využila vnitřních rozporů mezi ukrajinským obyvatelstvem. I po získání nezávislosti Ukrajiny v roce 1991 se v prezidentských a parlamentních volbách pravidelně projevovalo hluboké rozdělení země na dvě zhruba stejné části s proukrajinskou a proruskou loajalitou, rozdělení, které zemi rozděluje i geograficky na západní a střední Ukrajinu na jedné straně a východní a jižní Ukrajinu na straně druhé. V posledních svobodných celoukrajinských volbách v letech 2010 a 2012, kterých se ještě účastnili obyvatelé Krymu a Donbasu, se dokonce těsnou většinou vyslovili pro proruského prezidenta a proruský parlament.

Pokud by EU skutečně usilovala o zachování a posílení Ukrajiny, měla by podporovat soudržnost a snahu o soulad mezi oběma populacemi a důrazně podporovat pokračování projektu dvojnárodní a federální Ukrajiny, jak byl vyhlášen v roce 1991. Udělala však pravý opak a postavila se na stranu politiky monoetnického ukrajinského nacionalismu. Během jednání o asociační dohodě s EU v roce 2013 předložil tehdejší předseda Evropské komise José Barroso Ukrajině alternativu, zda se přiblížit k EU a rozejít se s Ruskem, nebo se vzdát jakékoli úzké spolupráce s EU. Obojí podle něj nelze sladit. Ale proč ne? Stát se hospodářským a obchodním mostem mezi Ruskem a Střední Asií na jedné straně a EU na straně

druhé by bylo pro Ukrajinu i EU velmi výhodné z politického i ekonomického hlediska. Právě rozdělující postoj EU vyvolal násilné svržení zvoleného prezidenta, což následně nastartovalo vývoj, který nakonec vedl k dnešní válce.

Zatímco EU neustále proklamuje snahu pomoci Ukrajině, de facto přispívá k jejímu zničení a nesmírnému lidskému utrpení. Zbraně dodávané EU nejen prodlužují válku, ale přispívají také ke smrti a ničení na ukrajinském území, stejně jako to dělají ruské zbraně. Ukrajina je dnes možná nejen nejvíce zničenou zemí v Evropě, ale také politicky a etnicky nejhlouběji rozdělenou zemí. Po roce a půl války byla Ukrajina, která byla již před válkou nejchudší zemí Evropy, uvržena ještě hlouběji do chudoby a zahraničního dluhu a zároveň se stala nejvíce militarizovanou zemí v Evropě. Ukrajinská ekonomika je v troskách a sužuje ji jedna z nejvyšších úrovní korupce v Evropě. Ukrajina je také zemí s nejrychleji klesajícím počtem obyvatel v Evropě. Ukrajina by navíc mohla ztratit až 20 % svého území a také přístup k Azovskému a Černému moři. Jak může Ukrajina za těchto podmínek přežít jako fungující stát?

EU nejenže nese spoluodpovědnost za postupnou destrukci Ukrajiny, ale také provádí sebedestruktivní zahraniční politiku, která povede k tomu, že EU na mnoho let, možná i desetiletí, ztratí přístup k ekonomicky atraktivním surovinám a zdrojům energie v Rusku a Střední Asii a bude odříznuta od pozemního přístupu na hlavní rostoucí trhy v Asii. Zdá se, že v údajné snaze zbavit se hospodářské závislosti na Rusku se EU nyní dostala do mnohem nákladnějších a méně výhodných hospodářských závislostí. EU tak de facto amputuje a poškozuje sama sebe.

Zdá se, že EU svou politikou sankcí ignoruje měnící se globální realitu. Podíl EU na světové populaci je nižší než 5 % a klesá a její podíl na světovém hospodářském výkonu je dnes jen 15 % a klesá. Naproti tomu podíl zemí BRICS na světové populaci činí 40 % a roste, zatímco jejich podíl na globálním hospodářském výkonu činí 32 % a roste. A nejen to, globální Jih, vyvolaný válkou na Ukrajině,

zaujal podstatně sebevědomější postoj a nyní zpochybňuje globální dominanci USA, a tím i EU. Skutečnost, že se Čína, Indie, Indonésie a další asijské státy v otázce Ukrajiny sblíží, není dána tím, že by se najednou měly rády, ale tím, že chtějí zabránit rozšiřování NATO směrem do Střední Asie, zastavit globální dominanci USA a přejít k multipolárnímu uspořádání světa.

Komise EU v současné době připravuje svůj 11. balíček sankcí a snaží se potrestat třetí země a jejich společnosti za to, že udržují obchodní vztahy s Ruskem, aniž by tyto globální změny ignorovala. Jako by to nestačilo, EU se domnívá, že může zastrašit Čínu tím, že oddělí nebo zbaví rizik jejich ekonomiky. Jaká arogance! EU již dávno ztratila politickou a ekonomickou sílu k prosazování takových ekonomických hrozeb. Sankce proto zasáhnou především její vlastní ekonomiku.

Příští prezident USA se nemusí nutně jmenovat Trump, ale lze předpokládat, že se USA po prezidentských volbách v příštím roce k nákladnému ukrajinskému dobrodružství obrátí zády, stejně jako to udělaly v mnoha jiných válkách. Pak Evropská unie naplno pocítí dopady své chybné zahraniční politiky. EU se stane součástí Evropy, která bude opět rozdělena železnou oponou táhnoucí se od Baltského moře k Černému moři, která by mohla být díky vlastním sankcím nepropustnější než cokoli, co si pamatujeme z dob studené války. EU bude muset na tomto kontinentu koexistovat se zdevastovanou Ukrajinou, která představuje obrovskou dlouhodobou politickou a finanční výzvu, a možná také s destabilizovaným Ruskem, které se svými 6 000 jadernými hlavicemi představuje trvalou hrozbu. Zatímco ekonomiky států EU mohou být těmito změnami silně zasaženy, bude to EU, kdo bude muset zaplatit obrovské následné náklady této války. To s největší pravděpodobností povede k sociálním problémům v členských státech EU, které mohou přerůst v politické a sociální násilí. A k tomu všemu může dojít jen proto, že Západ trval na rozšíření NATO,

stavěl se proti neutralitě a ignoroval bezpečnostní obavy Ruska. Není to pro celou Evropu příliš vysoká cena? Cena za konflikt, který mohl být vyřešen i prostřednictvím jednání?

Aby si Evropská unie neublížila a zachránila Ukrajinu, musí se ve vlastním zájmu distancovat od svého sebevědomého válečného narativu, opustit militarizaci své zahraniční politiky a přestat věřit, že rozšíření NATO přinese bezpečnost. Evropská unie se musí vrátit k mírovému jazyku a vypracovat mírový plán pro Evropu, který bude vycházet z “Pařížské charty pro novou Evropu” a zahrne Rusko a Ukrajinu. Tím by EU zabránila dalšímu krveprolití v Evropě, předešla by nebezpečí vypuknutí vnitřních třenic uvnitř svých členů a zabránila by vlastnímu hospodářskému úpadku. To by pomohlo zlepšit postavení EU ve světě jako mírového projektu, který byl kdysi po druhé světové válce koncipován jako mírový projekt. K tomu bude potřebovat odvalu – mír vyžaduje hodně odvahy!

.....

* Michael von der Schulenburg, bývalý asistent generálního tajemníka OSN, utekl z východního Německa v roce 1969, studoval v Berlíně, Londýně a Paříži a více než 34 let pracoval pro OSN a krátce pro OBSE v mnoha zemích, kde probíhala válka nebo vnitřní ozbrojené konflikty, do nichž byly často zapojeny křehké vlády a ozbrojení nestátní aktéři. Jednalo se o dlouhodobé mise na Haiti, v Pákistánu, Afghánistánu, Íránu, Iráku a Sieře Leone a kratší mise v Sýrii, na Balkáně, v Somálsku, na Balkáně, v Sahelu a ve střední Asii. V roce 2017 vydal knihu “On Building Peace – rescuing the Nation-State and saving the United Nations”, AUP.

sdíletj na

1200

Zlato, píšeš to pěkně. Jen jsi zapomněl na pár naprosto rozhodujících věcí.

První – naprostý despekt KoZy k Rusku. Pchá.....ti ožralí ruští muzici? Čepicema je umlátíme.

Druhá – naprostá ignorance geopolitických daností. Ani na tu mapu se nekoukli.

Třetí – nezám o ruské obavy, ruská traumata, ruské náhledy. Naprostá neznalost ruské národy.

Čtvrtá – všechny ty Uršule a Borellové a Timrmansové a jim podobní.....s tímhle matrošem chceš zachraňovat Unii?

Unie zahyne a dobře jí tak, když nedokázala udržet na uzdě vlastní pýchu.

Teď už je pozdě. Jakékoli výhody z celého konfliktu tak jako tak případnou Rusku.